

Sort Samvittighed kan selv – for 4. gang

Som en skare forvoksede pigespejdere begiver Sort Samvittighed sig ud på en udforskning af (kvinde)sindets afkroge med musikalsk og humoristisk overskud. Foto Emilia Therese.

Steen Blendstrup

05.10.2024

TEATER // ANMELDELSE – Det kræver mod at kaste sig ud uden sikkerhedssele eller faldskærm eller bungeejump-elastik, eller hvad sprog billedet nu måtte være. I *Sort Samvittighed #4* læner kunstnerkollektivet sig ikke op ad en digter eller et koncept, men bare op ad ... sig selv. Og det er vigtigt at være sig selv, meget mere sig selv.

Sort Samvittighed #4

Spiller på [Betty Nansen Teatret](#) til (foreløbig) 23. november

Kunstnerkollektivet på scenen: Jeanett Albeck, Rikke Bilde, Ida Marie Ellekilde, Tilde Maria Fredriksen, Kitt Maiken Mortensen, Signe Egholm Olsen og Leila Vestgaard

Kunstnerkollektivet bag scenen: Elisa Kragerup (instruktør og iscenesætter), Ida Maria Ellekilde (Scenograf og kostumedesigner), Jeanett Albeck (komponist), Signe Fabricius (koreograf)

Det er lidt blæret, men også fuldt fortjent, at Sort Samvittighed læner sig op ad deres **tidligere succeser**. Man annoncerer *Sort Samvittighed #4*, og så sælger det som

friskbagte boller til en sultende befolkning. Klædeligt takker kunstnerkollektivet i programmet sine fans for tilliden.

Som vi kender det fra den populære musical-genre, så hænger forhåndssalget ofte på en kendt stjerne. Så stærkt fungerer stjernesystemet normalt ikke for det almindelige teater – hverken for skuespillernes eller instruktørernes vedkommende. Hvad *Sort Samvittighed* angår, giver det dog mening, at vi stoler på dem, fordi de repræsenterer idé, tekstbearbejdning, musik, instruktion, scenografi og selvfølgelig performance.

“Intet er tilfældigt, alle virkemidler tages i brug

Pointen er, at *Sort Samvittighed #4* skal ses som et samlet værk. Allerede når vi betragter fortæppet som er et galleri af kvindeportrætter, der spænder fra Venus fra Willendorf til Brigitte Nielsen som Red Sonja, begynder forestillingen. Intet er tilfældigt, alle virkemidler tages i brug. Og så træder en flok forvoksede pigespejdere ind på scenen.

Kvinden før og nu

Som en anden *Peer Gynt* må de seks brave spejdere begive sig ”ind i bjerget”, som på den ene side er alle livets udfordringer og på den anden side dem selv. De bevæger sig fra rum til rum, hvor vi tableau for tableau bliver præsenteret for faser eller aspekter af livet.

Sort Samvittighed #4 når det første rum, hvor de møder en tændt støvsuger, forklæder og gummihandsker. Alt husmodergrejet flettes dog ind i en eventyrramme, hvor der er tapet med heksehatter, og bemærk de tre tallerkener på bordet – en, der er for kold, en, der er for varm, og en, der er lige tilpas. Velbekomme. Foto Emilia Therese.

Vi kommer forbi husmoderrollen (dengang mor var barn), skønhedssalonen (det der er bare meget mere dig), omklædningsrummet i gymnastiksalen (sniksnak) og så videre. Vi kommer endog en tur i tidsmaskinen tilbage til den østrig-ungarske kejserinde Elisabeth – kejserinde Sisi – der blev slave af sine egne skønhedsideal.

Referencen giver især mening, fordi mange i dag kender til historien fra **tv-serien *Kejserinde Sisi***, der har kørt på DR. En pudsigt detalje er, at en anden vinkel på hende er, at hun var en frigjort kvinde, der brød tidens normer ved blandt andet at dyrke idræt, hvor en gift kvinde ellers bare skulle sidde hjemme og tage imod visitter. Altså sundhed versus et usundt skønhedsideal.

Ørkenens Døtre

Samme skønhedsideal får naturligvis også så hatten passer i en parodi på influencer-kulturen, hvor du bestemt ikke skal købe et produkt, fordi *jeg* siger det, men kun hvis du selv vil. Men *jeg* er blevet meget mere lykkelig af ...

Det er der sikkert nogle mænd, der har fået enormt ondt af

At de annoncerede produkter ofte er en lang næse er en sjov pointe, der lynhurtigt glider over i skønhedsindustriens kvindebillede, hvor kvinder lider for større, længere, mere glansfuldt, og hvad man ellers kan ønske sig kosmetiske forbedringer. For at blive meget mere mig.

I skønhedssalonen giver *Sort Samvittighed #4* skønhedsindustrien og influencerne tørt på – med en god portion selvironi. Foto: Emilia Therese.

Der er så mange scener og så mange skønne sange. Ind imellem stråler *Sort Samvittighed* i sproglig ekvibrisme. Noget er rent nonsens, men det er intelligent nonsens. Det er også først og fremmest morsomt. Sprogligt, visuelt og musikalsk. Seks kvindestemmer i smuk samklang.

Lidt som en kvindelig og politisk væsentligt skarpere pendant til mandeklubben *Ørkenens Sønner*.

Fed selvironi i *Sort Samvittighed #4*

Jeanett Albeck står som kreativ motor for sangtekster og musik. Hun er nok den mest genkendelige bag den ellers ensartede makeup – om ikke andet så fordi hun som regel spiller på et eller to instrumenter samtidig.

Styrken ved Sort Samvittighed som kollektiv er givetvis, at hun får sundt modspil af og input fra resten af teamet. Produktet får karakter af netop en kollektiv, kvindelig oplevelse af verden og vores eksistens. Det er der sikkert nogle mænd, der har fået enormt ondt af.

Sort Samvittighed #4 på Betty Nansen Teatret repræsenterer nok kunstnerkollektivet, men Jeanett Albeck får uden jalousi lov til at fremstå som den musikalske drivkraft. Foto: Emilia Therese.

Efter en scene, hvor der er blevet gjort lidt grin med disse skæggede og gramsende individer, bliver en kvinde udskammet med vrede bemærkninger. Jeg kunne godt forestille mig, at de er plukket med løs hånd fra de kommentarer som kvinderne i *Sort Samvittighed* hver for sig og sammen har fået gennem årene.

“Selvironi er nu den bedste ironi

I *Sort Samvittighed #4* bliver de så til kunst, og sendes – smask – lige tilbage i hovedet på afsenderne.

Men når ret skal være ret. *Sort Samvittighed* undgår ikke at påpege, at kvinder ikke altid er lige solidariske med hinanden. Selvironi er nu den bedste ironi.

- - - - -

Miljø på programmet

Apropos programmet. Mange teatre indskrænker sig i dag af miljøhensyn til en QR-kode, som man kan scanne. Måske også i erkendelse af, at folk ikke har samme behov for at have en fysisk souvenir med hjem som tidligere. Når det gælder *Sort Samvittighed #4*, så giver det imidlertid mening, fordi vi får mange af sangteksterne og dermed kan få et par pointer med, som måske smuttede i kampens hede. Foruden kreditering af inspirationen til sangene.

“Men hvis vi ser på singlekulturen, så er der måske en tendens til, at vi isolerer os selv endnu mere, fordi vi ikke rummer andre inden for vores grænser

Hvad miljøet angår, så kompenserer *Sort Samvittighed #4* på Betty Nansen Teatret med en scenografi, der fortrinsvis er fremstillet bølgepap (som igen er fremstillet af genbrugsmaterialer). Det kulminerer i en scene, hvor de i fællesskab forsøger at bygge et hus af en papkasse, hvilket udvikler sig til ren slapstick. Nok genkendeligt for alle, der har bøvlet med lidt for brugte flyttekasser.

Jeg et hus mig bygge vil ... men tør vi lukke nogen ind, spørger *Sort Samvittighed #4*. Foto: Emilia Therese.

I samme scene optræder alle med et hus på hovedet. Hver i vores lille parcel. Du skal ikke komme og overskride mine grænser. Jeg skal nok sige til, hvornår du må komme og banke på. Ikke at der er noget galt med personlige grænser. Men hvis vi ser på singlekulturen, så er der måske en tendens til, at vi isolerer os selv endnu mere, fordi vi ikke rummer andre inden for vores grænser.

Mens vi venter på #5

Oven på den kolde dukkert, er det dejligt med finalen på *Sort Samvittighed #4*, hvor publikum bliver inddraget i fællessang og fællesskabet hyldet.

Det er vist tilladt at citere:

Det er stjernerne

Der holder os svævende

Dråber af lys

Der binder os sammen

Det vigtigste

Vi har

Er og bli'r

Hinanden

Succesen er som nævnt hjemme. Tidligere forestillinger har spillet op til tre sæsoner på både Det kgl. Teater og her på Betty Nansen Teatret, så de, der ikke har sikret sig en billet i denne omgang, får nok chancen for at se *Sort Samvittighed #4* senere.

Superkvinderne i *Sort Samvittighed #4* stiller også op for gymnastikforeningen, men måske ikke helt på den måde, vi havde forventet. Foto: Emilia Therese.

Oven på latterkaskader, eftertanke og ren og skær fryd over kollektivets skaberglæde og idérigdom – samt fællessangens store gruppekram – er der egentlig kun tilbage at konkludere, at *Sort Samvittighed* for den sags skyld med ro i sindet kan sætte #5 i salg.

Følg med i anmeldelser af aktuel scenekunst [her](#).

Betty Nansen Teatret

Jeanett Albeck

kejserinde Sisi

kvindeliv

Sort samvittighed

Steen Blendstrup

Steen Blendstrup har været tilknyttet POV som teateranmelder siden 2018, men dækker også andre områder, f.eks. som sexolog med en række essays om aktuelle emner. Også som freelancejournalist fylder kulturen meget – interviews, pressemeddelelser og...

Modtag POV Weekend, følg os på Facebook – eller bliv medlem!

Hold dig opdateret med ugens væsentligste analyser, anmeldelser og essays i **POV Weekend** – hver fredag morgen.

Det er gratis, og du kan tilmelde dig her →

Ja tak, send mig POV Weekend

POV er et åbent og uafhængigt dansk non-profit medie.

Har du mulighed for at bidrage til vores arbejde? Bliv medlem her →

25 kr./md.

50 kr./md.

100 kr./md.

Overblik

TOPHISTORIER

SENESTE

DEBAT

PODCAST

SPONSOREREDE ARTIKLER

ARRANGEMENTER

POV STUDY

Chefredaktion

POV International

HVAD ER POV?

REDAKTION

SKRIBENTERNE

GÆSTESKRIBENTER

SAMARBEJDSPARTNERE

DEBATREGLER

BLIV MEDLEM

COOKIES & PRIVATLIV

Fagredaktion